

Nyíri Attila

A meghatározhatatlan Ős-Egy

Nyíri Attila:

A meghatározhatatlan Ős-Egy

Előzetes megközelítés

Ahhoz, hogy megértsük az Ős-Egy fogalmát, nézzük meg a kínai Tao írásjelét. Ez három elemből áll:

- fölüli az állás,
- középén a fej,
- alul a menés jele.

Tehát az alapjelentésben benne van az út fogalma.

Az Ős-Egy megközelítő fogalma

Az Ős-Egy az öszslét előtti, alatti és utáni mindenség létezési módjának, irányának és ütemének szüntelenül változó és ellentétekkel egységes, de sokszínűséggel tarkított útja, amelyen haladva ott van egyedül és változatlanul, de örökkévalóan és meghatározatlanul a valós dolgok mögött.

Így belőle lesz a minden, és ezért elve a kölcsönhatáson alapulva a világ ősi és örök egységének összefüggő rendszeréből alakult ki.

Előzmények

Az Ős-Egy nem elvont elgondolás, függetlenül attól, hogy valós fogalmakban nehezen adható vissza.

Elve a világ egységéből született, mert a világ egy – akárhogyan is nézzük – , s ez letagadhatatlan.

A keleti taoizmus születésével egyidőben a görögök is keresték az egy „arché” -t (közös lételv) a sokszínű világban.

Hérakleitosz logos -a, Parmenidész egy -e, Anaximandrosz apeiron -ja és Anaxagorasz nous -a mind ugyanazt jelentette más-más oldalról közelítve.

Hérakleitosz (i.e. kb. 535-475) efeszoszi görög materialista filozófus, a dialektikus módszer egyik megalapozója.

Parmenidész (i.e. kb. 544-?) eleiai görög metafizikus filozófus, a „logika atyja” .

Anaximandrosz (i.e. 611-546) milétoszi görög materialista filozófus, Thales tanítványa. Az embert az állatvilágból származtatta.

Anaxagorasz (i.e. kb. 550-428) kisázsiai, majd athéni görög filozófus, az atomizmus egyik előfutára. A Napot tüzes kőnek s nem istenségnek tartotta, ezért istentelenség vádjá miatt menekülnie kellett Athénből.

Hérakleitosz örök változónak és ellentét gazdagnak, Parmenidész egynek és változatlanak (változatlanul változó), Anaximandrosz meghatározatlan-nak nevezte, s ez az Anaxagoraszi világ belső rendjét és értelmét is megadta.

Mind ezek a taora is vonatkoznak, és ez a kettősség, a jin és jang megalakításában nyerte el a tökéletes formát.

A jin a sötét, a tél, az észak, az éj, a hideg, a halál, a föld és a nőiesség jelképe. A jang a fény, a nyár, a dél, a nappal, a meleg, az élet, az ég és a férfiasságé.

Az egység jelentősége

Az elvonatkoztató erőfeszítések, amelyek az örök változást és alakulást, az örök állandóságot és sokszínűséget: a lényegi egység leírását célozták meg, nem vezettek eredményre.

Mind ez egyszerűen maga a világ úgy, ahogyan azt bárki átélheti, sőt folyamatosan éli is.

Az a rádöbbenés, amelyet az egység felismerése okoz, sorsdöntő élmény mindenki számára. Ennek elvesztése akkor következett be, amikor Szofoklész szerint „az ember elindult az egyedi lét útján” . Tehát tudata révén saját világot, saját törvényeket állított magának.

Az ember így kiszakadt az aranykorból, a paradicsomi állapotokból, s ezért a visszatérés vágya azóta is életének velejárója lett.

Ez nyilvánul meg a honvágyban és az otthonteremtésben, s ez minden emberi tevékenység legősibb mozgató rugója.

Engedjék meg, hogy egy kis történettel megvilágítsam az eddigieket:

*A sárga föld ura vándorlása közben elveszti sötétszínű gyöngyét.
(Ez a gyöngy jelképezheti a boldogságot, a tökéletességet, de a bölcsességet is)*

*Hazatérve elküldi a tudóst (Tudás), hogy keresse meg, de ő nem találja,
így elküldi a festőt (Éleslátás), de ő sem akad a nyomára, ezért végül el-
küldi a bölcsöt (Éleselme), de ő is dolgavégezetlen tér vissza.
Ekkor küldi el az Elfeledkezést, aki megtalálja és visszahozza a gyöngyöt.*

*Azok közül, akik ezt a történetet átültették hazájuk nyelvére az utoljára
elküldött lény elnevezése körül viták vannak. Wilhelm szerint az elnevezés
Selbstvergessen (Önfeledt), Leggs szerint Purposeless (Céltalan, Hiábavaló)
és Wiege szerint Abstraction (Elvonás, Elkülönülés).*

*Szerintem a magába mélyedt a megfelelő név arra, aki megtalálta azt, ami
elveszett...*

Az Ős-Egy és az Isten

*Isten az Ős-Egy része, de nem azonos vele. Isten fogalma jól meghatáro-
zott, és mint ilyen összeegyeztethetetlen a meghatározhatatlan Ős-Eggyel.
Am ennek a tulajdonságai közül a legtöbbet birtokolja.*

Így az ellentétek változó világán belül működhet akár több isten is.

Az ember és az egység

*A lét egységéhez szükségszerűen hozzátartozik az ember is.
Az Ős-Egy szerinti élet a vele való összhang. Alapelvként kimondható a
világ egyetemes rendjéhez való simulás szükségessége.*

*A magyar földművest – aki ösztöneiben ezt magával hozta és őrzi – köz-
vetlenül a föld életének rendje ragadja meg: az évszakok és napszakok
váltakozása, a termés és hervadás, a keletkezés és pusztulás üteme, a hi-
deg és meleg, a fény és sötét egyensúlya. Ehhez a természeti rendhez kell
az embernek igazodnia.*

*A tökéletességnek a boldogság és tisztaság a velejárója és ismérve. Ezt
tanítja Jézus is, amikor a gyereket helyezi eszményképnek az ember elé.*

Égeraracs, 2009. szelek havában

Melléklet

*Az összlét előtti, alatti és utáni mindenség létezési módjának,
irányának és ütemének szüntelenül változó és ellentétekkel
egységes de sokszínűséggel tarkított útja, amelyen haladva
ott van egyedül és változatlanul, de örökkévalóan és meghatá-
zolatlanul a valós dolgok mögött*

Az Ős-Egy /Tao/ megközelítő fogalma

A természet útja

*A változás örök, és útján a természet
ennek a törvénynek tesz feltétlen eleget.*

Égeraracsa, 1997. május 25.

Tartalomjegyzék

Fejezetcímek

Előzetes megközelítés
Az Ős-Egy megközelítő fogalma
Előzmények
Az egység jelentősége
Az Ős-Egy és az Isten
Az ember és az egység

Melléklet

A természet útja